

АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК ВАЖЛИВИЙ ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ УПРАВЛІННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ТА ОХОРОНИ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ

Бортник Надія Петрівна

*доктор юридичних наук, професор,
в. о. завідувача кафедри адміністративного та конституційного права
факультету морського права
Національного університету кораблебудування
імені адмірала Макарова
м. Миколаїв, Україна*

Безсумнівним фактом є те, що, виступаючи найвагомішим елементом природних ресурсів України, земля завжди була і залишається важливою сферою життєзабезпечення людини, держави та усього українського суспільства. Підтверджуючи це, на найвищому, конституційному рівні законодавець також закріпив положення про те, що «земля є основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави» (ст. 14 Конституції України) [1].

Враховуючи такий правовий статус земельних ресурсів, цілком логічним є визначення однієї з Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року «15) захист та відновлення екосистем суші та сприяння їх раціональному використанню, раціональне лісокористування, боротьба з опустелюванням, припинення і повернення назад (розвертання) процесу деградації земель та зупинка процесу втрати біорізноманіття» [2].

Отож, як справедливо зауважує, С. І. Братков, для повноцінної реалізації державної політики щодо охорони та раціонального використання земельних ресурсів необхідним є формування належної нормативно-правової основи, яка дасть змогу забезпечити правопорядок у сфері земельних відносин [3, с. 95]. У правовому механізмі такого забезпечення, беззаперечною є вагома роль адміністративної відповідальності за порушення у сфері управління, використання та охорони земельних ресурсів.

Аналізуючи адміністративну відповідальність за порушення у сфері управління, використання та охорони земельних ресурсів варто підкреслити і те, що загалом адміністративна відповідальність як інститут адміністративного права і процесу є доволі складним і багатогранним, а тому й донині в наукових колах дискутуються окремі питання щодо правової природи адміністративної відповідальності, а

також окремих її аспектів, що пов'язані з управлінням, використанням та охороною земельних ресурсів.

Аналізуючи Кодекс України про адміністративні правопорушення можемо зауважити, що основна кількість тих, що пов'язані з управлінням, використанням та охороною земельних ресурсів, розміщені у главі 7 КУпАП, хоча до таких правопорушень варто віднести й інші, що розміщені у главі 6 та главі 9 цього кодифікованого акта [4].

Відомий вчений-адміністративіст, О. І. Остапенко, зауважує, що з-поміж адміністративних правопорушень, які вчиняються у сфері охорони природи і використання природних ресурсів, законодавець до тих, які прямо чи опосередковано пов'язані з земельними відносинами, відносить протиправні дії чи бездіяльність суб'єктів, які їх вчиняють [5, с. 116].

Натомість, на підставі аналізу адміністративно-правового захисту земельних відносин, вчений вважає «за доцільне виокремити у чинному КУпАП нову главу – «Адміністративні правопорушення у сфері земельних відносин», що дозволить систематизувати однорідні за об'єктом посягання порушення права власності у сфері земельних відносин, а також передбачити нові та вдосконалити наявні види і розміри адміністративних стягнень, а саме: 1) позбавлення права на власність; 2) громадські роботи; 3) суспільно-корисні роботи» [5, с. 116].

Відтак, можемо констатувати, що сьогодні все ще існують окремі неурегульовані питання щодо правового регулювання притягнення до адміністративної відповідальності осіб, які вчиняють правопорушення у сфері управління, використання та охорони земельних ресурсів. Однак, нині, вирішуючи такі проблеми, потрібно враховувати суттєві зміни у законодавстві, що регламентує цю царину та особливості розвитку самого інституту адміністративної відповідальності.

Література:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>
3. Братков С. І. Механізм адміністративно-правового регулювання земельних відносин. *Актуальні проблеми держави і права*. 2914. Вип. 4. С. 95–100.
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 р. № 8073-ХІІ. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>
5. Остапенко О. Адміністративно-правовий захист земельних відносин в умовах ринкової економіки. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: «Юридичні науки». 2020. Т. 7. № 1. С. 114–119.